

MISIR PAZAR ARAŞTIRMASI

Yasemin Aslım GÜNDÜZ

Uluslararası İlişkiler Uzmanı

AĞUSTOS 2016

TEMEL SOSYAL GÖSTERGELER

Nüfus	88 milyon (2015)
Dil	Arapça
Din	İslam
Yüzölçümü	1 milyon km ²
Başkent (nüfus)	Kahire
Başlıca Şehirler	Kahire Alexandria Aswan Asyut Giza
Yönetim Şekli	Cumhuriyet
Cumhurbaşkanı	Abdülfettah el Sisi
Başbakan	Şerif İsmail
Para Birimi	Mısır Pound (EGP)

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER

	2011	2012	2013	2014	2015
GSYİH (milyar Dolar)	242.9	273.3	268.4	296.9	315.0
Reel büyüme oranı(% , ort)	1.8	2.2	2.1	2.2	4.2
Kişi başına düşen GSYİH (dolar)	11,210	10,859	11,068	11,303	11,692
Enflasyon (% , ort.)	10.1	7.1	9.5	10.1	10.4
Döviz Kuru (\$/EGP)	5.94	6.06	6.87	7.08	7.71
Kaynak: The Economist Intelligence Unit. Ekonomi Bakanlığı					

ÜYESİ OLDUĞU KURULUŞLAR

ABEDA, AFDB, AFESD, AMF, AU, BSEC (gözlemci), CAEU, CD, CICA, COMESA, D-8, EBRD, FAO, G-15 G-24, G-77, IAEA, IBRD, ICAO, ICC, ICRM, IDA, IDB, IFAD, IFC, IFRCs, IHO, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO, ITSO, ITU, LAS, MIGA, MONUSCO, NAM, OAPC, OAS (gözlemci), OIC, OIF, PCA, UN, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNIDO, UNOCI, UNRWA, UNWTO, UPU, WCO, WHO, WIPO, WMO, WTO.

DIŞ TİCARET

Trademap istatistiklerine göre Mısır 2015 yılında 65 Milyar Dolarlık ithalatla dünyanın en büyük 42. İthalatçısı 21 Milyar Dolarlık ihracatla dünyanın en büyük 68. İhracatçısı olmuŐtur.

Mısır'ın en fazla ihracat yaptığı pazarlar Çin, Almanya, ABD, Kuveyt ve İtalya'dır. En önemli ihraç maddeleri ise makine ve aksamaları, motorlu kara taşıtları, elektrikli makine ve cihazlar, ham petrol ve petrol ürünleri, plastik ve mamulleridir. (kaynak:Trademap) Mısır'ın en fazla ithalat yaptığı tedarikçi ülkeler İtalya, Suudi Arabistan, Hindistan, Türkiye, ABD'dir. En fazla ithalat yaptığı ürünler ise ham petrol ve petrol ürünleri, elektrikli makine ve cihazlar, yenilebilir ve sert kabuklu meyveler, örlmemiş giyim eşyası ve aksesuarlar, plastik ve mamulleridir. (kaynak:Trademap)

Mısır ayrıca COMESA (The Common Market for Eastern and Southern Africa), GAFTA (Greater Arab Free Trade Area), PAFTA (Pan Arab Free Trade Area) üyesidir. Mısır'ın ayrıca ABD ve İsrail ile yapılan Nitelikli Sanayi Bölgeleri Anlaşması (QIZ) bulunmaktadır. Tüm bu anlaşmalar Mısır'ı sıradan bir ihracat pazarı olmanın ötesine taşımış bulunmaktadır. (kaynak: Ekonomi Bakanlığı)

DIŞ TİCARET GÖSTERGELERİ

	2011	2012	2013	2014	2015
İhracat(milyon \$)	31,582	29,417	28,779	26,812	21,191
İthalat(milyon \$)	62,282	69,865	66,666	71,337	65,938
Hacim(milyon \$)	93,864	99,282	95,445	98,149	87,129
Denge(milyon \$)	-30,7	-40,448	-37,887	-44,525	-44,747
Kaynak: Trademap					

BAŞLICA İHRAÇ ÜRÜNLERİ (1000 dolar)

GTİP NO	ÜRÜN	2013	2014	2015
2709	Ham Petrol	3,059,529	3,050,496	4,983,093
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	2,548,887	2,437,227	1,015,093
8544	İzole edilmiş tel, kablo; diğeri izole edilmiş elektrik iletkenleri	895,924	1,001,830	713,330
0805	Turunçgiller (taze/kurutulmuş)	533,303	475,261	555,984
7108	Altın (ham, yarı işlenmiş, pudra halinde)	901,083	659,254	550,989
Kaynak: Trademap				

BAŞLICA İTHAL ÜRÜNLERİ (1.000 Dolar)

GTİP NO	ÜRÜN	2013	2014	2015
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	5,527,050	5,548,356	3,653,628
8703	Otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları	1,266,221	2,556,572	2,079,301
1001	Buğday ve mahlut	721,686	3,066,217	1,790,916
3004	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar	1,599,493	1,662,284	1,544,655
8906	Diğer gemiler	101	60	1,137,456
Kaynak: Trademap				

İHRACATINDA BAŞLICA ÜLKELER (1.000 Dolar)

	2013	2014	2015	
SUUDİ ARABİSTAN	1,975,234	1,981,655	2,262,075	
İTALYA	2,702,821	2,454,462	2,202,030	
ALMANYA	638,623	670,351	1,926,477	
ADB	1,182,407	1,129,121	1,479,963	
HİNDİSTAN	2,135,086	1,923,336	1,460,570	
TÜRKİYE	1,746,077	1,450,638	1,215,905	
Kaynak: Trademap				

İTHALATINDA BAŞLICA ÜLKELER (1.000 Dolar)

	2013	2014	2015	
ÇİN	7,002,779	8,057,649	11,962,663	
ABD	5,214,723	5,198,838	4,748,303	
FRANSA	2,128,841	2,134,977	3,949,122	
ALMANYA	5,246,839	5,540,056	3,760,426	
İTALYA	3,549,045	3,265,404	3,271,124	
TÜRKİYE (7. Sıra)	2,626,284	2,854,336	3,124,968	
Kaynak: Trademap				

Mısır Arap ülkeleri içinde Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri'nin ardından üçüncü büyük ekonomidir. Afrika kıtasında ise Güney Afrika'dan sonra ikinci büyük ekonomiye sahiptir. Gelişmekte olan Mısır ekonomisi önemli ölçüde dış ticaret açığı vermekle birlikte, bu açık, turizm, Süveyş kanalı ve işçi gelirleriyle kapatılmaya çalışılmaktadır. Petrol sanayi, tekstil ve hazır giyim en önemli sektörlerdendir. Diğer gelişmiş sanayi dalları çelik, çimento, kimyasallar ve ilaç sanayidir. Turizm,

doğal gaz, Süveyş Kanalı gelirleri ve beraberinde Körfez Ülkeleri'ndeki yenilenme çalışmaları nedeniyle inşaat sektöründeki canlanma, ekonominin lokomotifi durumuna gelmiştir.

Mısır ekonomisinde turizmin önemli bir rolü vardır. Döviz girdilerinin $\frac{1}{4}$ 'ünün turizmden kaynaklanmakta, her yedi Mısırlıdan birisi geçimini turizmden sağlamaktadır. Bununla birlikte 2011 yılı Ocak ayında başlayan karışıklıklar turizmi olumsuz etkilemiş ve turizm gelirleri 2011 yılından itibaren ülke ekonomisine katkı sağlayamamıştır. (kaynak: Ekonomi Bakanlığı)

Tarım

Mısır 1980'li yıllarda tarım sektörüne yönelik reform sürecini başlatmıştır. Devlet tarım alanlarındaki kontrolünü ve payını azaltmak istemektedir. Bugün artık Mısır'da tarım sektörü tamamen özel sektör tarafından piyasa koşullarında ve ihracata dönük olarak işlenmektedir. En önemli tarım ürünleri arasında; pamuk, buğday, pirinç, keten, çiçek, narenciye, patates, soğan, sarımsak, hurma, mango ve bahçecilik ürünleri yer almaktadır. Buğday, şeker kamışı ve mısır üretimi de yüksek olmakla birlikte ülke ihracatını karşılayamamaktadır.

Sanayi

Sanayinin madencilik sektörü ile birlikte milli gelir içindeki payı % 38 düzeyindedir. Toplam işgücünün % 17'si sanayi sektöründe istihdam edilmektedir. Önde gelen sanayi dalları tekstil, kimya, gıda işleme, ilaç, çimento, demir/çelik sanayidir. (kaynak: Ekonomi Bakanlığı)

Enerji

Petrol sanayi, ihracat gelirlerinin yaklaşık % 40'ını oluşturmakta olup, milli gelirde % 8,6'lık bir paya sahiptir. Petrol gelirleri döviz kazandıran dört ana sektörden biridir. Mısır'ın ham petrol rezervleri tahminen 4,4 milyar varildir.

Mısır 2,2 trilyon metreküplük kanıtlanmış doğalgaz rezervleri ile bu alanda dünyanın 17. büyük ülkesi konumundadır. Ülkede enerji kullanımı doğal gaza kaydırılarak petrol ihracata yönlendirilmektedir.

TÜRKİYE-MISIR ARASI TİCARET

Afrika kıtasında ülkemizin en fazla ihracat yaptığı ülke olan Mısır ile ülkemiz arasındaki ticarete ilişkin veriler incelendiğinde Mısır ile olan dış ticaret hacmimizin artış eğiliminde olduğu gözlemlenmektedir.

Mısır'a ihracatımızdaki önemli sanayi ürünleri; benzin, demir/ çelik yarı mamuller, inşaat demiri, çimento, pamuklu mensucat, araba lastiği olarak sıralanabilir. İhraç ettiğimiz önemli tarım ürünleri ise kırmızı mercimek ve fındıktır.

Türkiye, gerek AB ile Gümrük Birliğinden kaynaklanan yükümlülükleri gerekse ticari çıkarları uyarınca, Mısır Arap Cumhuriyeti ile bir Serbest Ticaret Anlaşması (STA) imzalanmasına atfettiği önem doğrultusunda 1997 yılından itibaren bu konuda azami gayret göstermiştir.

Türkiye-Mısır arası dış ticaret değerleri

YIL	İHRACAT(bin \$)	İTHALAT(bin \$)	HACİM	DENGE
2012	3.490.120	1.570.177	5.060.297	1.919.943
2013	2.626.284	1.746.077	4.372.361	880.207
2014	2.854.336	1.450.638	4.304.974	1.403.698
2015	3.129.248	1.215.784	4.345.032	1.913.464

Kaynak: Trademap

Türkiye'nin Mısır'a ihracatı (bin \$)

GTİP	ÜRÜN	2013	2014	2015
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	942.253	817.611	809.047
7214	Demir/çelik çubuklar	101.457	233.470	331.355
8703	Otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları	20.907	157.115	182.561
4811	Kağıt, karton, selüloz vatka ve selüloz liften tabakalar	3.694	17.801	105.625
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	65.667	72.421	63.808

Kaynak: Trademap

Türkiye'nin Mısır'dan ithalatı (bin \$)

GTİP	ÜRÜN	2013	2014	2015
3902	Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri	139.027	156.723	180.085
3817	Karışım halinde alkilbenzenler ve alkilnaftalinler	148.359	149.424	91.316
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	83.984	29.325	58.060
6203	Erkekler ve erkek çocuklar için takım elbiseler, kıyafetler	33.428	35.462	52.431
5209	Pamuklu mensucat	44.782	49.040	52.363

Kaynak: Trademap

Tarım ve Gıda Ürünleri İhraç Potansiyelimiz

- Kuru baklagiller
- Şekerli ve çikolatalı mamuller
- Kuru meyveler
- Sert kabuklu meyveler
- Yaş meyve-sebze
- Bitkisel yağlar
- Makarna
- Bisküvi
- Konserve ürünler
- Mayalar

Sanayi Ürünleri ve Hizmetler İhraç Potansiyelimiz

- Petrol yağları
- İnşaat malzemeleri
- Demir çelik çubuklar
- Otomotiv ana ve yan sanayi
- Halılar
- Kimyasal ürünler
- Plastik ve plastikten eşya
- Ambalaj ürünleri
- Hazır giyim
- Kumaş ve iplik
- Çelik mutfak eşyası
- Beyaz eşya

İKİ ÜLKE ARASINDA İMZALANAN ANLAŞMA VE PROTOKOLLER

Anlaşma ve Protokoller	İmza Tarihi
Denizcilik Anlaşması	14.02.1988
Hava Taşımacılığı Anlaşması	12.01.1993
Kaya Ulaştırması Anlaşması	07.11.1994
Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması	26.12.1993
Ekonomik Teknik İşbirliği Anlaşması	18.07.1994
Ticaret Anlaşması	04.10.1996
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması	04.10.1996
KEK VI. Dönem Protokolü	04.10.1996
Türkiye-Mısır Serbest Ticaret Anlaşması	27.12.2005
Kredi Anlaşması	30.09.2012

Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Mısır DTÖ kurallarına uyum sağlamak için son yıllarda hem gümrük tarifelerinde, hem tarife dışı engellerde hem de dış ticaret işlemlerinin yürütülmesinde uluslararası standartlara yaklaşan bir politika izlemektedir. Bu kapsamda gümrük tarifelerinde kademeli olarak önemli indirimler yapılmaktadır. Mısır'ın ithal ettiği ürünlerin pek çoğu %15'in altında gümrük oranı ile giriş yapmaktadır. Ortalama gümrük oranı ise % 5,5'dir.

İthalatına izin verilen ürünler

- İkinci el ürün ithalatına ilişkin Liste 2 ile bu yönetmelikte herhangi bir şekilde izin verilen ürünler dışında kalan ürünlerin yeni/kullanılmamış olması,
- Dış Ticaret ve Sanayi Bakanlığı'nca belirlenen kurallar çerçevesinde, ithal edilen ürünlerin uluslararası bar kodu taşıması,
- Bu yönetmeliğin 3 nolu Ekinde yer alan ürünlerin karşılarında belirtilen şartlara uyması gerekmektedir.
- Ayrıca, ürünlerin gümrük tarafından ithalatına izin verilmesi aşamasında, ithalata konu ürünü imal eden üreticiye ait bilgilerin yer aldığı faturanın ibrazı gerekmektedir.

Numune, Model, Promosyon ve Tanıtım Malzemelerinin İthalatı

- Numune veya modelin kalite ispatı, ilaç numunelerinin Sağlık Bakanlığı incelenmesi ve onayı, tanıtım malzemelerinin konusu ve ilgili kuruluşun adının, yabancı filmlerin Edebi Eserler İdaresince onaylanması gerekmektedir.

Sergi Amaçlı Ürün İthalı

- Sergi ve fuar amacıyla ülkeye getirilen ürünlerin içeriye satılması veya yeniden ihracatı ile ilgili düzenlemeler, Fuarlar ve Sergiler Genel İdaresi tarafından yapılmaktadır. Bu ürünlerin iç piyasaya satılması Fuarlar İdaresi ile ilgili gümrük idaresinin gözetiminde yürütülür ve ithal prosedürünün tamamlanması gerekmektedir.

İthalı Yasak Ürünler:

- Dini inançlara aykırı yazı ve resim bulunduran ürünler,
- Tavuk kanat, ayak ve sakatlığı, kuş karaciğeri,
- Enjeksiyon pompası bulunmayan çift darbe motorlu motosiklet,
- Her tür asbest, asbestli fren pedalı,
- Genetik olarak işlenmiş yağ içeren tuna balığı,
- Böcek ilaçları ve bazı kimyasallar (Tarım Bakanlığı'nca izin verilenler hariç).

VERGİLER

- Kurumlar Vergisi: Mısır'da standart kurumlar vergisi %20'dir.
- Gelir Vergisi: Mısır'da standart gelir vergisi %20'dir.
- KDV (Satış Vergisi Adı Altında): %5 - %25. Ortalama %10. Serbest Bölgelerde uygulanmamaktadır.

Pasaport ve Vize İşlemleri

Umuma Mahsus Pasaport hamilleri vizeye tabidir. Diplomatik, Hizmet ve Hususi Pasaport hamilleri vizeden muaftır.

Resmi Tatiller ve Çalışma Saatleri

Mısır'da Kamu Kurum ve Kuruluşları için Cuma ve Cumartesi günleri hafta sonu tatilidir. Ancak trafiğin hafifletilmesi amacıyla bazı kurumlar Perşembe ve Cuma günleri hafta sonu tatili yapmakta, kalan günlerde ise mesai yapmaktadır. Mesai saatleri genelde 9:00-14:00 arasındadır.